

GRADSKI MUZEJ

ILOK

Br.: II/54.g.

Ilok, dne. 15. siječnja. 1954. god.-

*Prof. K. Žilić, vršak muzejske uprave
Vlastelin*

Iločki muzej se nalazi u sklopu sredovjekovne tvrdjave, koja je opasana sa dobrim čvrstim, starim, sačuvanim zidovima sa krušništem obraslo bršljanom. Čitava tvrdjava sa muzejem, okruglim i četverouglastim kulama, samostanom i crkvom, vlastelinskim dvorcem, turskim pašinim grobom i turskom kupelji, čini jedinstvenu arhitektonsku cjelinu i rijekost, koja se teško gdje slično može naći. U planu je da se sav taj prostor parkira i uredi kao istorijski nacionalni park. Muzej je smješten u baroknoj kuriji 17 stoljeća bivših baruna Brnjakovića, koji su emigrirali iz Bosne i u Iloku izumrli. Njihovi epitafiji nalaze se u franjevačkoj crkvi, značajno je to da se oni nazivaju "de genere Ilirica" dakle u 17 stoljeću smatraju se Ilirima. U samom podrumu bivšeg dvorca a sada muzeja nadjene su kamene sjekire, predistorijsko posudje, rimski novci. Znači da je ondje nekod ili bio muzej, ili se nalazimo na terenu gdje su se razvijale kulturne epohe, staroga Cucciuma današnjeg Iloka. Dakle ne samo sa historijskog stanovišta, nego i po prikladnosti i razmještaju prostorija zgrada odgovara muzeju.

Današnji gradski muzej osnovan je koncem godine 1952. Da se nije prije osjećala potreba osnivanja jednog historijskog muzeja, razlog je bio što je u Iloku postojala velika privatna zbirka iločkog vlastelina Odeschalhi iz Rima. No važna i velika galerija slika, kineskog porculana, raznih rariteta, knjižnica, vojnička i lovačka zbirka je za vrijeme rata godine 1944 uništena. Muzej ima danas na raspolaganje sedam soba, široko predoblje i prostранo stubište. Svi predmeti su nadjeni u Iloku. U muzeju je smještena arheološka zbirka sa predistorijskim nalazima, rimski sarkofag, vodovodne rimske i turske cijevi, stupovi velike sredovekovne bazilike, cehovsko odjeljenje sa pečatima, zastavama, knjigama, mumizmatičko. Iz bivšeg privatnog muzeja sačuvana su poprsja knezova Odeschalhi od kararskog mramora, zatim dvije uljane okrugle biblijske slike /3,50 m. x 3 m./ talijanskih majstora 18 stoljeća, te skupocjene slike očekuju svoju renovaciju. Udaren je temelj zbirci oružja, fotografija, dokumenata iz NOB-e. Počelo se sa osnivanjem vinarskog odjeljenja, pošto je Ilok čisto vinogradarski kraj. Zatim skupljamo sve ono što su iločani doprinijeli općoj kulturi i znanosti kao književnici, političari i kulturni radnici. Zadaća je muzeja prikupljanje materijala i spomenika, koji se nalaze u inostranstvu, a tiču se Iloka. Iločki kodeks sastavljen 1460. godine, u Iloku, sadržaje građu za kulturnu povjest Iloka, nalazi se u Parizu u nacionalnoj biblioteci, koja će poslati fotokopiju. Statut grada Iloka nalazi se u Beču godina 1525. u Minhenu je opširan spis iz 1453 godine, odnosi se na Ilok, Ivana Kapistrana, branitelju Beograda koji je u Iloku umro. U Budimpešti ima puno dokumenata, što se odnose na Nikolu Iločkoga, zadnjeg kralja bosne, bana hrvatskog i njegovog ~~dina~~ Lovru Iločkog, najmočnijeg velikaša i pretendenta za Ugarsko-Hrvatsko prijestolje. Njihove nadgrobne ploče od crvenoga granita, naravne veličine nalaze se u crkvi.

Ravnatelj muzeja je umirovljeni profesor Josip Meštrović, osim njega mema više nikoga namještenoga u muzeju. Ukupan broj predmeta

je 700. Ima knjiga kojim su poklonili: Gradski muzej u Zagrebu, Matica Hrvatska, Muzej Slavonije u Osijeku i u Vukovaru, svega 165. Ako je Ilok turističko mjesto, to mnogi stranci, osim domaćih posjećuju muzej. U godini 1953 broj posjetilaca bio je 4.300. Ne samo pojedinci, nego i zajednička ekskurzija studenata, učenika Poljoprivrednih zadruga koji dolaze da pogledaju plantažne vinograde od 350 hektara u Iloku, dodaju i u muzej. Svima njima profesor Meštrović izlaže ne samo povijest Iloka nego i muzeja. On je publicirao razne članke što se tiču Iloka i muzeja u "Iločkom vjesniku" mjesecačniku što izlazi u Iloku. Muzej je otvoren petkom i nedjeljom prije podne za domaće, a za strance, kad stignu.

N.O. Gradske Općine subvencionira muzej, no najveći dio je utrošen ove godine na adaptaciji same zgrade muzeja. Muzej nema posebnih kataloga. Na pučkom sveučilištu održao je profesor Meštrović kao i u Osmoljetki predavanje o značaju muzeja. Ovoga proljeća će se parirati prostor pred muzejem i postaviti jedan rimski granitni stup 3. m. u obliku obeliska.-

Smrt fašizmu - Sloboda narodu!.

*Meštrović
Mu. muzej*

